

[15.]

De ondergeteekenden stellen voor hunne amendementen op art. 5, n°. 2 der stukken, aldus te lezen:

Art. 5.*Eerste amendement.*

De eerste alinea aldus te lezen:

Gymnasia zijn instellingen voorbereidend tot universitair onderwijs.

Tweede amendement.

De tweede alinea aldus te lezen:

Aan de gymnasia wordt onderwijs gegeven in:

- a. de grieksche taal en letterkunde;
- b. de latijnsche taal en letterkunde;
- c. de nederlandsche taal en letterkunde;
- d. de fransche taal;
- e. de hoogduitsche taal;
- f. de engelsche taal;
- g. de geschiedenis
- h. de beginselen der staathuishoudkunde;
- i. de aardrijkskunde;
- k. de wiskunde;
- l. de natuurkunde;
- m. de scheikunde;
- n. de plantkunde;
- o. de natuurlijke geschiedenis van dieren en delfstoffen;
- p. de gymnastiek;
- q. het teekenen.

Er kan ook onderwijs gegeven worden in:

- r. de hebreuwsche taal;

Derde amendement

De derde alinea vervalt.

JONCKBLOET.

DE BRUYN KOPS.

MOENS.

MESSCHERT VAN VOLLENHOVEN.

[16.]

I.

De ondergeteekende stelt voor:

1°. In art. 6, achter al. 1 te voegen:

„Deze gemeenten ontvangen daarvoor een subsidie uit 's Rijks kas, de helft der kosten niet te boven gaande.”

2°. In art. 8 den aanhef te lezen:

„Aan gemeenten, welke bevolking minder dan twintig duizend zielen bedraagt, kan” enz.

3°. Al. 1 van art. 22 te lezen als volgt:

„Ter tegemoetkoming in de kosten der gymnasia wordt van iederen leerling eene bijdrage gevorderd van hoogstens f 100 'sjaars.”

VAN NAAMEN VAN EEMNES.

II.

De ondergeteekende heeft de eer voor te stellen de navolgende amendementen:

Indien het examenstelsel van het wets-ontwerp behouden blijft:

I. In art. 77, te doen vervallen:

d. de redeneerkunde.

II. In art. 81, te doen vervallen:

g. de geneeskundige politie.

III. Bij art. 82, de verwijzing naar de vakken van art. 81 aan te vullen met:

a. (*Kennis der tractaten*); en

daarbij te doen vervallen:

g. geneeskundige politie.

IV. Bij art. 83, de verwijzing naar de vakken van art. 78 aan te vullen met:

a. wijsbegeerte van het regt;

e. het Nederlandsch burgerlijk regt.

V. In art. 142 te lezen:

„Van examen in de vakken a, b en d van art. 77, zijn vrijgesteld” enz.

Toelichting.

Ad I. Een examen in de *redeneerkunde* zal voor hen die geen bijzondere studie van de wijsbegeerte op eenigzins uitgebreide schaal hebben gemaakt, niet anders zijn dan het opzeggen eener van buiten geleerde les, even pijnlijk voor den student als voor den examiner.

De ondergeteekende meent dat het juridisch examen zelf, bij eenig doórspreken met den student, het bewijs moet leveren of hij gezonde logica gebruikt.

II—IV. Niettegenstaande deze artikelen reeds eenigzins door de Regering zijn gewijzigd, schijnt de aansluiting der zoogenaamde aanvullings-examens nog niet behoorlijk te zijn geregeld.

Zeker zal toch voor het doctoraat in de *Staatswetenschappen*, door een *doctor juris* te verkrijgen, de *kennis der tractaten* niet mogen ontbreken; — evenmin voor het doctoraat in de *regtswetenschap*, verlangd door hem die zich uitsluitend aan de staatswetenschappen wijdde, de *wijsbegeerte van het regt*. Ja, zoo als het ontwerp thans ligt, kan zelfs het doctoraat in de *regtswetenschap* worde verkregen zonder dat in het *Nederlandsch burgerlijk regt* examen zij afgelegd; alleen *beginselen van burgerlijk regt* zijn dan gevorderd.

Tot aanvulling dezer leemte strekken de bovenstaande amendementen, alsmede tot het opheffen voor de beide doctoraten, van het afzonderlijk examen in de *geneeskundige politie*, welk onderwerp toch wel zal moeten aangenomen worden, bij het *administratief regt* zoo als dat in artt. 79 e en 80 b wordt bedoeld, te zijn begrepen.

V. Bij art. 142 ontwerp is waarschijnlijk voorbijgezien dat het examen in art. 77 vermeld, met het tegenwoordige candidaatsexamen in de regten niet geheel gelijk staat.

De *staathuishoudkunde*, bij het ontwerp onder het eerste examen gebragt, behoort tegenwoordig onder de vakken voor het doctoraal. Afgelegd candidaatsexamen tot vrijstelling te doen strekken van het examen in de *staathuishoudkunde*, dat men noodzakelijk blijft achten, heeft dus geen grond.

8 Maart 1876.

DE BRUYN KOPS.

III.

De ondergeteekenden nemen de vrijheid de navolgende amendementen voor te stellen:

Art. 74 te lezen als volgt: